

Voor wie is kleinschalig wonen bestemd ??

Uit internationale onderzoeksliteratuur blijkt dat ‘kleinschalig wonen’ het meeste voordelen biedt voor personen met dementie. Zij zijn immers voor hun welbevinden erg afhankelijk van rust en veiligheid. Wij wensen voor deze bewoners, wiens beleving sterk wordt bepaald door gevoelens van angst, verlatenheid, ontredde, een huiselijke biotoop aan te reiken waarin deze gevoelens een plaats kunnen krijgen. Onderzoeksgegevens geven geen eenduidig antwoord op de vraag tot welk stadium van dementie dit kleinschalig wonen voordelen biedt.

Bij de OPNAME zullen wij personen met beginnende dementie tot en met de matige fase opnemen. Dit moet voor elke bewoner apart bekeken worden en zal gebeuren via de nodige meetschalen. U kan u zelf ook een beeld vormen door onderstaand schema te gebruiken: de opdeling ‘beginnend’, ‘matig’, ‘ernstig’ moet als een continuüm beschouwd worden (vandaar de pijlen). **Bij opname zullen dus personen in aanmerking komen in de linkse tot middelste kolommen (de gele velden).**

Wij willen in het Anker “woongarantie” bieden. Wij geloven dat, ook bij intensieve verzorging of in een terminale fase, de bewoners best in ‘t Anker verblijven. Het is belangrijk om juist in deze kwetsbare periode continuïteit te verzekeren in begeleiders en in de omgeving. De bewoners blijven dus in het kleinschalig wonen totdat zij overlijden. Een onvermijdelijk gevolg van deze keuze is dat in ‘t Anker bewoners verblijven met uiteenlopende behoeften. Dit is een aandachtspunt: redenerend vanuit de bewoners zouden we ons kunnen voorstellen dat personen met lichtere vormen van dementie moeite hebben om samen te wonen met personen die diep verzonken zijn. Sommigen initiatiefnemers van kleinschalige woonvormen kiezen daarom voor homogeen samengestelde groepen, met verhuizing tot gevolg als het zorgpatroon wijzigt. Een eenduidig oordeel is dus moeilijk. Wij maken wel een expliciete keuze. Personen met ernstige fysieke zorgbehoefte in ‘t Anker worden wel gevraagd intern te verhuizen naar gelijkvloers omdat zij zo dicht bij de living kunnen wonen.

Heterogene doelgroepen

Wij opteren dus voor heterogene leefgroepen van personen met dementie waardoor er een mix bestaat van zorgnoden en behoeften.

Bij wijze van voorbeeld vernoemen wij: :

- dementie in verschillende fasen (van beginnende dementie tot de eindfase);
- personen met dementie met intensieve fysieke zorgvragen;
- personen met dementie in een palliatieve fase (indien zij voordien verbleven in het Anker);

Ook voor personen met complex gedrag ?

Voor deze laatste groep opteren wij alvast voor een minimaal medicamenteus beleid. Het omgaan met deze bewoners en hun complex gedrag zoals dwalen, roepen, decorumverlies, afweergedrag, claimen kan in een kleine groep echter zwaar doorwegen op het welbevinden van medebewoners.

Wanneer het *gedrag ernstig en duurzaam* (minimaal 1 maand) aanhoudt dan zal met betrokken familie nagegaan worden of het kleinschalig wonen nog een geschikte oplossing is en dit vanuit het besef dat er voor dit gedrag geen evidente oplossingen voorhanden zijn. Anders gesteld: wij geloven dat een genormaliseerd prikkelarm milieu een optimale leefomgeving is voor deze bewoners. Wij willen ook voor deze bewoners een woongarantie bieden omdat verhuizen geen goede zorgoptie is. Het omslagpunt wordt echter bereikt wanneer het welbevinden van medebewoners wordt bedreigd. In concreto zal dit steeds individueel bekeken worden. Voor personen met *psychiatrische problematiek*, die dikwijls zeer specifieke noden hebben, is ons woonproject geen optimale oplossing.

Schema A	<p style="text-align: center;"> </p> <p style="text-align: center;"> BEGINNENDE DEMENTIE ERNSTIGE DEMENTIE </p> <p style="text-align: center;"> Eenduidig handelen Steeds blijven uitgaan van persoonlijke levensstijl en wensen Nooit overvragen Vaste gewoonten en routines vergen minder energie Vertrouwen is de basis in de relatie </p>			
ZELFZORG	Zelfzorg is mogelijk <ul style="list-style-type: none"> - beschikbaar zijn; - ondersteunen bij deelhandelingen - veilige en rustige omgeving - voorkeur laten bepalen: samen beslissen 	<ul style="list-style-type: none"> - kiezen is mogelijk binnen beperkt aanbod - vaste rituelen en gewoonten - geen twee dingen tezamen - opmerkelijk maken op uiterlijk, complimenten maken - verbale begeleidende houding (praten leidt af tijdens het handelen) 	<ul style="list-style-type: none"> - geen keuzes meer aanbieden, doch blijven uitgaan van eigenheid, specifieke gekende wensen - enkel deelhandelingen zijn mogelijk - passiviteit aanvaarden - één of één verzorging in een ontspannen sfeer - geen afleidende prikkels 	Zorg wordt volledig overgenomen <ul style="list-style-type: none"> - zorg koppelen aan stemming van de persoon - comfort is doorslaggevend – ruime tijd inplannen - ‘Niet storen’ op de kamerdeur.
MOTORIEK	Is ongestoord <ul style="list-style-type: none"> - voornamelijk focus op veiligheid (goed schoeisel, ...) 	<ul style="list-style-type: none"> - mogelijk moeten er reeds grenzen getrokken worden bij rusteloos dwalen (vermoeidheid) - hulp bij transfers, hulpmiddelen - samen genieten van bewegen 	<ul style="list-style-type: none"> - eerder beperkte beweging (beweging hapert, is snel afgeleid) - dagelijks initiëren en stimuleren, opnemen in zorgplan - alleen eenvoudige en vertrouwde bewegingen die volledige aandacht opeisen 	Geen zelf geïnitieerde motoriek meer <ul style="list-style-type: none"> - zit, til- en ligcomfort plan uitwerken: variatie voorzien.
MAALTIJDSZORG	Kan volledig zelfstandig eten <ul style="list-style-type: none"> - begeleiden op afstand - met geen grote groep samen eten (prikkeltolerantie) - huiselijke maaltijden - samen overleggen: individueel of gezamenlijk eten, menukeuze - natafelen is belangrijk - meehelpen aan de maaltijd 	<ul style="list-style-type: none"> - op weg zetten - bij onrust apart houden - eigen gewoontes blijven respecteren: bidden, een borrel - rustige omgeving 	<ul style="list-style-type: none"> - één op één benadering: uitgesproken moment voor individueel contact - aankondigen wat er gaat gebeuren - parameters van gewicht, vochtinname bijhouden - bewoner bepaald het tempo - zintuiglijk laten genieten van geuren - menukeuze gebaseerd op 	Volledig afhankelijk van derden <ul style="list-style-type: none"> - bij aangepaste voeding ook variatie voorzien - voorkeur voor sterke smaken

Schema A				ERNSTIGE DEMENTIE
Plezier en zinbeleving	Kan spontaan genieten -kan zelf initiëren, keuzes maken -verbaal uitleggen - actief luisteren, niet confronteren met fouten - realiteitsoriëntatie -geen kunstmatig aanbod: aansluiten bij oude geheugensporen -grote groep kan	-grotere aansturing is nodig -voordoën - gesloten vragen - belang van vroegere sociale rollen, Inleven/gevoelens benoemen/mee terug gaan naar vroeger -voorkeur voor kleine groep	P.P.Z.-plan wordt door team opgesteld, rekening houdend met wensen -ook passieve deelname is deelname - meer tactiele benadering, zingen, bewegen -naar een individuele benadering	Plezierbeleving moet aangeboden worden - hier- en nu genieten -zintuigen worden selectief en doelgericht geprikkeld. - doelstelling is ontspanning en rust -aandacht voor lichaamstaal -enkel nog individueel
ACTIVITEITEN NIVEAU				
Wassen	kan zichzelf wassen, soms hulp nodig voor op te starten	stap per stap met hulp	steunt voornamelijk op anderen, bij aanmoediging beperkt uitvoeren	volledig zorgafhankelijk
Kleden	kiest zelf zijn kleren en weet hoe hij deze moet dragen	heeft hulp nodig bij zijn keuzebepaling maar herkent items	kan kleine activiteiten enkel nog uitvoeren mits hulp, stap voor stap	moet volledig gekleed worden
Eten	eet onafhankelijk en correct	gebruikt nog steeds bestek, voeding moet mogelijk klein gemaakt worden	gebruikt zijn vingers als het bestek niet wordt aangegeven	is volledig afhankelijk
Contact maken	initieert zelf contact en reageert	is zich bewust van anderen, zoekt interactie maar is meer bezig met eigen noden	wacht tot anderen contact maken	toont geen besef van de aanwezigheid van anderen buiten direct fysiek contact
Groepsinteractie	engageert zich in een groepsactiviteit	engageert zich occasioneel , bij een bevestiging vertrekt hij	is zich van anderen bewust maar is volledig gefocust op zichzelf, leeft naast de anderen door	Buiten zeer nauw lichamelijk contact, en zelf dan nog, is er geen bewustzijn van de andere
Communicatievaardigheden	kan op een coherente wijze communiceren	Lichaamstaal kan niet gepast zijn, heeft nog steeds simpele taal mogelijkheden	respons op taal gebeurt voornamelijk via lichaamstaal	kan enkel reageren op direct fysiek contact van anderen
Praktische activiteiten	kan iets plannen, houdt doel voor ogen	meer geïnteresseerd in doen eerder dan in het resultaat, kan gefrustreerd raken, moet herinnerd worden aan doel	activiteiten moeten in delen gekapt worden, multisensoriële stimulatie kan helpen om de aandacht vast te houden	kan geen activiteiten meer 'doen', maar reageert doorgaans wel op nauw contact
Gebruik voorwerpen	kan voorwerpen zoeken die buiten het zicht zijn	selecteert objecten correct als zij in het zicht zijn (vb. bij wassen)	Gebruik voorwerpen dikwijls verkeerd (apraxie)	Grijpt naar voorwerpen maar gebruikt ze niet

Schema B	BEGINNENDE DEMENTIE	ERNSTIGE DEMENTIE
Relatie tot de wereld	Zich bewust van anderen Alert betrokken op zijn omgeving Gelijkheid in relaties Past zich aan de wereld aan	Toenemende egocentriciteit Gepercipieerde omgeving krimpt Toenemende afhankelijkheid Assimileert de wereld tot zichzelf
Denken/cognitie	Flexibiliteit Kan meerdere stimuli gelijktijdig aan Kan van algemeen naar concreet redeneren Taal is relatief intact	Concreet en dikwijls gefragmenteerd denken Slechts één stimulus Gebrek aan deductief denken Gestoorde taal
Handelen	Kan zelfstandig handelen Kan acties, met verschillende delen, plannen en uitvoeren Een doel kan bereikt worden Regels worden begrepen en toegepast	Steeds meer ondersteuning nodig Beperkte intentionaliteit
		Egocentriciteit Percipieert alleen de zeer nabije wereld De wereld is 'ik' Weinig of geen direct denken Verlies van taal Volledig afhankelijk van anderen Doen zonder begrijpen (grijpen,...)